

БРИГОРСКЕ НОВИНЕ

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XII ◊ БРОЈ 248. ◊ 25. ФЕБРУАР 1984.

ЦИЈЕНА 10 ДИНАРА

САВЈЕТОВАЊЕ СА СЕКРЕТАРИМА ОСНОВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА САВЕЗА КОМУНИСТА

РАЗОБЛИЧАВАТИ НОСИОЦЕ НЕГАТИВНИХ ПОЈАВА

Од 17. до 20. јануара 1984. године одржано је у Будви савјетовање са секретарима основних организација, које представљају стални облик континуираног идејно-политичког рада у општинској организацији СК. Савјетовањем је руководио секретар Предсједништва Владо Дулетић. Сједнице су протекле у радној атмосфери и искоришћене за размену мишљења и исцрпну анализу активности основних организација у вези остваривања актуелних идејно-политичких питања.

Општа је оцјена да идејно-политички рад већег дијела основних организација СК карактерише нередовност, апатија и, сходно томе, одсуство иницијативе у покретању, разматрању и анализи актуелних идејно-политичких питања. Уочљиве су појаве одступања од статутарне обавезе двомјесечног одржавања

или одсуство политичке одговорности, о чему речито говори податак да је од преко 80 изречених идејно-политичких мјера, мање од половине изречено од стране основних организација. Основне организације, изузимајући неколико њих, не поклањају доволну пажњу идеолошко-политичком вас питању и марксистичком о

Омладинска организација није ни конституисана, а у визу случајева нису формирани основне организације ССО нити извршени редовни избори у чланству. Из свих тих разлога не би требало потицјенити опасности идеолошког застрањивања дијела чланства, због непожелјних утицаја антикомунистичког карактера изван организације.

Савјетовања парцијалног типа имала су несумњива предности, а била су условљена озбиљношћу задатака који су постављани пред сваком организацијом СК на изналажењу путева ради превазилажења друштве икономских и политичких проблема. Током проteklog периода основне организације имале су читав низ значајних обавеза које се могу сажети у сљедећем:

— основне организације биле су дужне да до 15. октобра 1983. утврде оперативне програме активности и мјера у спровођењу економске стабилизације;

— одмах након завршетка протекле туристичке сезоне, као неодложна јавила се потреба за прецизном разрадом и дефинисањем предстојећих задатака на плану припреме овогодишње туристичке сезоне, што је најважнији задатак у периоду остваривања економске стабилизације;

— с обзиром да је Скупштина општине већ усвоји-

ла програм припрема за предстојећу сезону, те да је и Општински комитет прецизно формулисао активности на том плану било је нужно да се и основне организације изборе за доношење програма припрема и да редовно и критички прате њихово извршење;

— задаци СК на заштити друштвене имовине и друштвених интереса и отклањање негативних појава које се јављају у пракси представљају путоказ за планирање конкретне идејно-политичке акције сваке основне организације, како би се отклониле деформације и девијантне појаве које угрожавају темеље нашег социјалистичког самоуправљања;

На крају сваког од парцијалних савјетовања, послије плодних дискусија, размјене мишљења и подробне анализе активности основних организација, усвојени су сљедећи закључци:

— парцијални вид савјетовања представља погодан облик сталне и динамичне консултације између органа и организација СК, којим се постиже јединство у идејно-политичкој акцији, стална контрола извршења постављених задатака и у потпуности омогућава остваривање стратешких циљева нашег друштва у процесу превазилажења актуелне друштвено-економске кризе. Оваква врста са-

вјетовања биће допуњена двомјесечним консултативним састањима, чиме ће се успоставити сарадња између секретара основних организација и Општинског комитета СК;

— од велике је важности да секретари основних организација допринесу ангажовању цјелокупног члаництва. Досадашња пракса пружа више негативних приједору у том погледу — рад секретаријата, чешће секретара, био је једини знак пуке и формирање активности основних организација;

— побољшање међусобне сарадње између Општинског комитета и основних организација намеће се као неопходност, тим прије што су ефекти тзв. „папирнате везе“ значили слабљење веза, што је угрожавало цјелокупну акциону способност општинске организације;

— предстоји период интензивне активности, с обзиром на специфичност друштвено-политичких и економских односа. Актуелне идејно-политичке задатке треба реализовати у што скоријем времену, они би се укратко састојали у сљедећем:

а) наш основни циљ је да се на нивоу општине утврде развојни документи. Досадашњу праксу недовољног уважавања показатеља и завршног рачуна, треба

(Наставак на 2. страни)

СЈЕДНИЦА ПРЕДСЈЕДНИШТВА ОК СК

Једногодишњи рад

На сједници Предсједништва Општинског комитета Савеза комуниста разматрана је информација о остваривању оцјена, ставова и закључака Општинске изборне конференције Савеза комуниста, одржане прије годину дана. Информација третира, у ствари, једногодишњу активност будванске партијске организације. Основна оцјена је да су комунисти Будве направили крупан корак у превазилажењу слабости којима је ова партијска организација била оптерећена. Постигнуто је пуно политичко јединство код свих руководећих структура и синхронизована акција свих организованих социјалистичких снага окренута свакодневним животним проблемима. Ипак, још увијек у акцији нису доволно укључени Социјалистички савез, Савез социјалистичке омладине и Синдикат. У многим областима друштвено-економског живота ствари не иду како треба: пореска политика, комунална и стамбена проблематика, кадровска и политика запошљавања, просторна урбанизација... Проблеми су махом субјективне природе и с њима се треба ухватити у коштац.

Наглашено је да су у многим срединама присутне опортунизам и фамилијарност. Ставе у органима управе није битније промијенило. Појединачне општинске службе, крутошћ и неразумијевањем, спутавају акције усмјерене на рјешавање животних питања. Промјеном понашања многи проблеми би се много лакше и успјешније рјешавали. Угоститељство је прошло године остварили 2,200.000 ноћења, али финансијски ефекти нису адекватни толикој посјети. Зато је потребно преиспитати пословну политику у друштвеним службама и привреди.

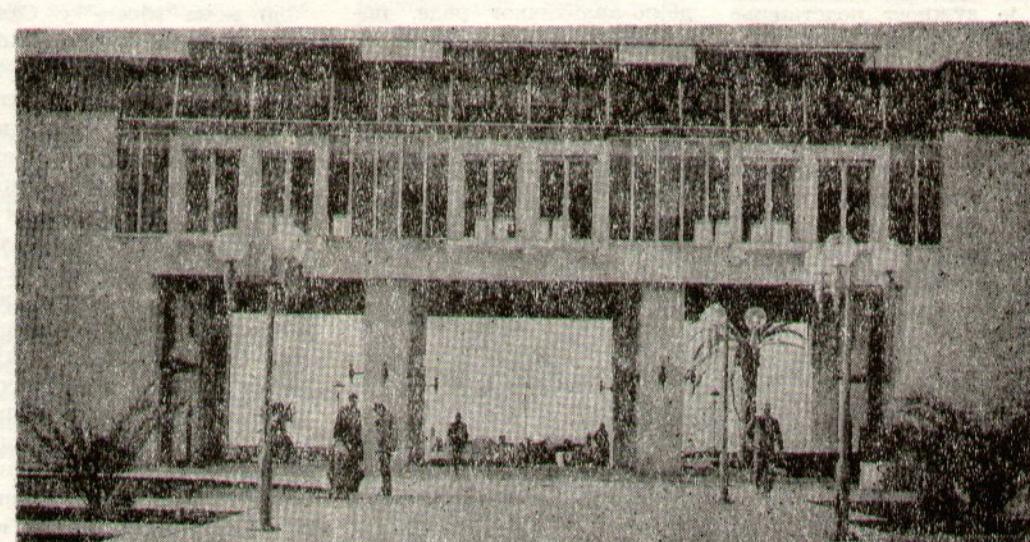
Комунисти Будве, дакле, налазе се и даље пред крупним задацима. Један од њих, можда и најважнији, је припрема за предстојећу туристичку сезону. То је, уједно, и најшире поље битке за економску стабилизацију. Са припремама се ове године почело нешто раније и квалитетније него до сада. Предсједништво је указало да се убудуће не смије ићи на „Орук“ сезону, већ на другачији стил у раду и продужење туристичке сезоне.

У раду сједнице узео је учешћа и Вукола Вашиљевић, извршни секретар Предсједништва ЦК СК Црне Горе.

састанака. Дешава се да су активни само секретари и секретаријати основних организација, док претежнији чланства вегетира на маргини, а ангажманог политичког живота... Примјетно је одсуство критике и самокритике и њихово трансформисање у разне облике пуког критизерства. С тим у вези је слабљење

образовању. Уочљива је инертност и пасивност полазника током трајања курсева, па су степен посјећености и постигнути наставни ефекти изразито неповољни.

Посебно неповољна ситуација је у Савезу социјалистичке омладине — акција Савеза комуниста овде је очигледно изостала.

Гради се стара „Авала“ — нови туристички садржаји

Снимио: Драган Новаковић

СКУПШТИНСКА ХРОНИКА

**Програм рада и проглашење
„Године квалитета“**

Скупштина општине, на сједници одржаној 7. фебруара, усвојила је више извјештаја, донијела Програм рада, план употребе средстава за обнову и изградњу и више значајних одлука, међу којима и Одлуку о проглашењу година квалитета.

Овогодишњим програмом рада Скупштине општине предвиђа се, између остalog, доношење одлука: о комуналној инспекцији, одржавању чис таћа, уређењу насељених мјеста, детаљним урбанистичким плановима Шумет и Буљарица, генералном урбанистичком плану, изградњи објекта грађана, грађевинском земљишту, материјалном обезбеђењу учесника НОР-а, купалиштима, по резима, комunalним таксама. Биће донијети годишњи план и програм развоја мале привреде.

У тематском дијелу Програма рада предвиђа се разматрање 45 различитих извјештаја, информација и анализа.

За реализације овако обимног и актуелног програма неопходно је максимална ангажовања свих делегата, делегација, Извршног одбора, општинских органа управе и других субјеката.

У циљу подизања квалитета услуга, унапређења туристичке дјелатности, повећања броја гостију и обима промета, 1984. и 1985. проглашене су годинама квалитета у на шој општини. Организације удруженог рада, друштвено-политичке и друге организације и заједнице, уложиће у тим годинама максимум напора на подизању квалитета услуга у туризму и другим дјелатностима.

У току марта треба донијети и усвојити критеријуме, услове и обавезе за организације, заједнице и појединце, као и предвидјети начин так мичења и додјељивања признања најбољима организацијама, радним јединицама и појединцима.

ДОПУНСКИ ИЗВОРИ

Расписани су допунски извори за избор једног делегата у Друштвено-политичкој вијећи Скупштине општине. Делегата ће изабрати делегације друштвено-политичких организација из састава у оквиру Социјалистичког савеза, и то најкасније до 10. априла. О избору делегата на допунским изборима не изјашњавају се радни људи и грађани.

ИМЕНОВАЊА

За судију Општинског суда у Котору изабран је Милован Цветић, досадашњи судија овог Суда, у Комисију за преглед пореског завршног рачуна Бошко Пејовић, Марко Бећир и Милена Марковић. За представника Скупштине општине у Општински друштвени сајет за област безбедности саобраћаја делегиран је Пере Миковић из Светог Стефана, а за предсједника Комисије за одликовања именован је Душан Лијешевић.

Општинско одјељење за привреду и финансије у 1983. години

Иако кадровски непопуларно, Општинско одјељење за привреду и финансије у току 1983. године обавило је већину задатака утврђених Програмом рада Скупштине општине. Једино није урађена информација о стању и реализацији инвестиција у току, која је требала да прикаже како ће се крупни инвестициони пројекти у туризму одразити на пословање инвеститора. Каснило се са анализом реализације Програма обнове и изградње за период од 1979. до 1983. године.

Одјељење је, међутим, у току прошле године обавило низ послова који нису били предвиђени програмом рада Скупштине општине, међу којима истичемо припрему Одлуке о угоститељској и туристичкој дјелатности грађана.

ПОСЛОВИ ПРИВРЕДЕ

У 1983. години послови привреде били су изразито сложени и обимни, посебно због стања на тржишту и проблема снабдјевања, ради чега је, у циљу заједничког рјешавања проблема, Одјељење било у сталном контакту са снабдјевачима овог подручја и Републичким секретаријатом за привреду. Захваљујући томе, снабдјевање основним пољопривредним производима било је задовољавајуће, нарочито у главној туристичкој сезони. То су омогућили благовремене припреме, а од посебног значаја је то што је Будванска основна банка сдобрила под повољним условима знатна кредитна средства организацији удруженог рада „Јадран“, носиоцу снабдјевања на подручју дејтичарских производа, у првом реду меса и млијека. Снабдјевање осталим артиклима било је релативно љубав, изузев што за вријеме сезоне повремено није било довољно шећера и уља, а у једном крајем периода ни воћних

сокова, пива и киселе воде. До завршетка туристичке сезоне кафа и детеренти дижели су домаћинствима по списковима.

Одјељење је редовно пратило рад организација удруженог рада и предлагало одговарајуће мјере за побољшање њиховог пословања, односно за ублажавање последица губитака.

Основна карактеристика привредног тренутка наше општине отежала се у слабљењу квалитетативних фактора привређивања, презадужености и неликвидности, високих обавеза по инокредитима. У циљу превазилађења оваквог стања, Одјељење је да област привреде припремило програм економске стабилизације.

Одјек за привреду успјешно је обављао текуће послове са власницима приватних радњи, пратио и уручио велики број рјешења за издавање соба. И поред уложених напора, није се успјело у стимулисању дејтичарских заната и успостављању оптималних пропорција између појединачних дјелатности мале привреде због тога што није било могуће добити локације за дејтичарне дјелатности, посебно за такозване тешке занате.

Одлуком о угоститељској и туристичкој дјелатности грађана ова област усклађена је са прописима Закона о самосталном личном раду средставима у својини грађана. Одлука ће допринијети побољшању квалитета наше туристичке понуде — њеном подизању на виши ниво.

ПЛАНИРАЊЕ И ЕКОНОМСКЕ АНАЛИЗЕ

Због недовољне кадровске попуњености задаци на планирању и изради економских анализа обављани су са извјесним закашњењем, а припремљени материјали нису увијек били задовољавајући квалитета. Одјељење је припремало за Извршни одбор оцјене по различним захтјевима привредних субјеката, у првом реду по основи-

ву санационих програма и пословања организација удруженог рада. Припремљени су годишњи план општине, и план употребе средстава Фонда за обнову и изградњу.

Од првог разредног значаја за благовремено извршавање задатака код послова планирања било је да сви субјекти поштују рокове за доношење својих планова, што, по правилу, није био случај. Треба приметити да су наши планови често нереални — више су то планови жеља, и да нису усклађени с реалним могућностима развоја.

ПОСЛОВИ БУЏЕТА И РАЧУНОВОДСТВА

Одјељење је припремило предлог буџета и након усвајања пратило његово извршење. Изграђени су и биланси опште и заједничке по трошке и праћено њихово крећење у општини, дотације корисницима, књижења, благајнички послови, састављање периодичних обрачуна и завршних рачуна.

У 1983. години остварен је вишак прихода у износу 10,203,746 динара. До септембра мјесеца буџет је оствариван према плану, а тада је остварен вишак прихода, па су предузете мјере да се та средства поврате удруженом раду. Измијењеном Одлуку о порезима грађана организације удруженог рада ослођењене су плаћања пореза из личног дохотка из радног односа, и то ретроактивно од 1. јануара 1983. године, али Републички секретаријат за финансије и СДК Централа Титоград нису спровели ту одлuku, па је дошло до имобилисања десет милиона динара.

Служба друштвеног књиговодства Југославије је послије тога обавијестила Републички секретаријат за финансије и СДК — Титоград да они нису исправно поступили и да имобилисана средства треба повратити удруженом раду наше општине.

Савјетовање са секретарима ООСК

(Наставак са 1. стране)

најхитније прекинути. Наша је дужност подстицање свестране и отворене расправе о остваривању пословних резултата током године;

б) обавеза је сваке основне организације да утврди задатке за припрему туристичке сезоне, одреди носиоце и динамику њиховог извршавања.

— в) морају се, на најбољи начин, искористити све форме масовног идејно-политичког рада, по готову међу омладином, и у што скоријем времену до нијети јасни програми идејно-политичког оспособљавања и марксистичког образовања;

г) стање у ССО чини посебан проблем. Дјеловање већег дијела основних организација је практично у-

мртвљено, а чак 14 организација није обавило изборне активности;

д) нема мјеста у Савезу комуниста онима који — будући да су прешли на позиције дефетизма, апатије и дефанзиве — на испуњавању минимум обавеза, нити се придржавају правила партијског живота и рада. Ригорозном идејно-политичком диференцијацијом, те подробном анализом активности сваког појединца, потребно је чешће примјењивати идејно-политичке мјере скидања са евидентије у свим случајевима када се ради о пасивности и инертности чланства. Носиоце негативних појава и тенденција треба стално разобличавати и позивати на политичку одговорност.

Мр Јован ГРЕГОВИЋ

**Приморске
Новине**

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакциски колегијум. Главни и одговорни уредник: Владимир Станишић. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-194 — Број жијро-рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штампарска радна организација „Обод“ — Цетиње — Претплата: годишња 350 дин.; за иностранство 10 долара. Рукописи се не враћају

ИСКРИЦЕ**ДОСТА ЈЕ ПРАЗНИХ ОБЕЋАЊА**

Младима је празних обећања дosta.
они траже посла.

ИМА И ТАКВИХ

Има комуниста,
који ни новине не
прелиста.

БИРОКРАТА

Који год да „вјетар
дува“,
он стечене позиције
чува.

ДА ЛИ ВИДЕ?

Да ли надлежни виде
да враћање цијена
споро иде?

ТРГОВИНА

Ко каже да нам
трговина
није пана:
има дosta
живакаји гума!

МУКЕ

Танталове презивљава
мuke,
где усмјерити дијете
и на које струке?

ПЕРСПЕКТИВА

Перспектива му је
и за другог сина,
на бироу,
међу незапосленима.

М. ПАЈКОВИЋ

ОД ОКТОБРА 1982. ДО ДЕЦЕМБРА 1983.

Шездесет и једна сједница Извршног одбора

Извршни одбор поднио је Скупштини општине извјештај о свом раду за период октобар 1982.—децембар 1983. године. У њему се констатује да је у овом раздобљу одржана 61 сједница на којима је расправљано о 300 предмета и истиче се да су рад Извршног одбора карактерисали бројни проблеми које је, у оквиру својих функција, постављала текућа друштвена пракса. Они су се манифестијали кроз неусаглашености детаљних урбанистичких планова с плановима вишег реда, због чега ревизија Генералног урбанистичког плана неће бити завршена у предвиђеном року. Престало се с ревизијом детаљних планова Подкошљун и Господина, извршена је ревизија плана Петровац, а у току је ревизија планова Шумет, Буљарице и Подмагистралом. Тежиште активности у имовинско-правној области је расправљање о узурпацији друштвеног земљишта и спречавање бесправног промета земљишта.

Поједини видови опорезивања нису чија избила задовољији основне пореске функције. Неплански развој одређених дјелатности, подстакнут могућностима обилатог коришћења ренте и одсуством неопходне друштвено-контроле, условије је поремећаје развоја мале привреде и пратећих дјелатности у употребљавању туристичке понуде.

Комунално-стамбени проблеми постали су лимитирајући фактор даљег развоја. Предлагане су оквирне смјернице за рјешавање финансирања и организовања самоуправне интересне заједнице. Тај процес је у тој стапци.

Обнова Старог града била је предмет сталног интересовања и активности Извршног одбора, као и припреме туристичке сезоне.

План употребе средстава

У овој години биће одобрена средства за финансирање радова предвиђених програмом обнове Старог града с бедемима и луком, као и за луку Петровац, остале културно-историјске споменике на подручју општине, као и за оснивачка улагања Радне организације „Стари град“ за које буде припремљена инвестиција по-техничка документација.

Износ од 45,583.315 динара усмјерава се слједећим корисницима: Аутомото друштво — 8,000.000, Центру за ревизију ГУП-а — 2,500.000, Мјесној заједници Будва II — 500.000, Кредити грађанима — 30,000.000, СИЗ за комуналну дјелатност за санацију водовода — 1,000.000, СИЗ за комуналну дјелатност за санацију канализације — 1,000.000, ООУР „Петровац“ —

Шта (ни)је предузето за спречавање бесправне градње

Општинско одјељење за инспекцијске послове усмјерило је своју активност на евидентирању бесправно изграђених објеката и установило да је у периоду од 1. јануара 1975. до 31. октобра 1982. године изграђено 326 објеката — 85 стамбених зграда, 124 викендича и 117 дроградњи и недоградњи. У почетној фази изградње порушено је 12 објеката од чега седам објеката непознатих власника. Али, пошто се по свим рјешењима о рушењу није поступило, већ је у једном периоду дошло до застоја, наставило се с бесправном градњом, тако да је од новембра 1982. до краја 1983. евидентирано 44 нових бесправно започетих, односно до сређење фазе изграђених објеката — пет намијењених за становље, 18 викендича, 11 дроградњи и гаражи, пет покровља и пет темеља зграда непознатих власника.

С обзиром да је главни узрок застоја у спречавању бесправне градње био укључивање тако подигнутих објеката од августа 1983. године ангажована је РО „Заштита“ из Титограда, чиме је омогућен ефикаснији рад грађевинске инспекције.

Посредством „Заштите“ порушено је двадесет бесправно подигнутих стамбених и 59 приземених објеката. Подијето је 40 захтјева за покретање прекрипајног поступка, а од тог броја 25 је ријешено изрицањем новчаних казни у износу од 10,000 до 25,000 динара, шест захтјева је уступљено због ненадлежности, три су одбачена због застарелости, а у једном случају прекрипајни поступак је обустављен.

У циљу спречавања не законитих појава у коришћењу простора, а ради обезбеђивања документације, као предуслове за његово планско и рационално коришћење, предузете су и следеће мјере:

— убрзан је рад на ревизији Генералног урбанистичког плана Будве;

— заустављена је ревизија детаљних урбанистичких планова Подкошљун и Господина до њиховог усаглашавања а поставком и рјешењима из генералног урбанистичког плана, чија је ревизија у току;

— приступило се измјенама и допунама детаљних урбанистичких планова Буљарице, Шумета и Подмагистралом;

— донијета је одлука о усвајању измена и допуна Детаљног урбанистичког плана Петровца.

У циљу кадровског јачања Грађевинске инспекције измијењени су односи у расподјељи личних доходака, тако да су извршио на овим пословима сврстани у категорију најбоље награђених радника од 1. јануара 1984. лични доходак грађевинског инспектора износ око 27.000 динара.

Захваљујући предузетим мјерама, бесправна градња објеката у 1983. години знатно је смањена, али — треба и то подврти — још увијек није заустављена. Сузбијању, односно смањењу бесправне изградње до пријијела је друштвена клима: од стране Скупшти-

не општине, делегација, делегата и друштвено-политичких организација захтјева се још ефикаснији рад општинских органа управе одговорних за стање у овој области. Доношењем детаљних и ревизијом Генералног урбанистичког плана општине не побољшаје се услови за планско и рационално коришћење простора и спречавање бесправне градње.

Пошто су постигнути тек почетни резултати у погледу кадровске оспособљености и организованости надлежних општинских органа и служби, а посебно Грађевинско - урбанистичке инспекције, неопходно је најкraјnje окончати активности започете на овом правцу, како би се омогућило предузимање ефикасних мјера у примјени законских и других прописа. Неопходно је у најкрајnje року евидентирати и снимити на терену све бесправне подигнуте објекте или оне чија је градња у току, пошто Грађевинска инспекција располаже евиденцијом објеката изграђених без одобрења само за период од 1975. до 1983. године која не садржи податке о објектима изграђеним, или који се граде, са одобрењем, али супротно утврђеним урбанистичким рјешењима.

Остваривање плана обнове и изградње

Одјељење за привреду и финансије изградило је и изјештај о остваривању и употреби средстава Републичког фонда за обнову и изградњу за период 1979—1983. године. Резултати показују да су послови обнове стамбеног фонда завршени, осим викендича и зграда у селима. Стари град третира се као културно-историјски споменик. Постигнути су значајни успјеси у обнови угоститељско-туристичке привреде.

Због сложености ревитализације културно-историјских споменика посебно Старог града, процес

њихове обнове још увијек није иштензиван. Приоритет у наредном периоду треба дати Старом граду због његовог значаја за привредни и друштвени живот општине.

Средства валоризације усмјеравана су субјектима на основу чије је штете добијена валоризација. Ненамјенског коришћења средстава било је релативно мало.

Скупштина општине прихватила је сугестију Предсједништва ОК СК да се припреми анализа економских ефеката досадашње обнове и изградње.

На сједници Скупштине истакнути су проблеми неизмирених обавеза СИЗ стављана по основу изградње станови и предложено је да се обавезе рјешавају и пројајом станови.

ПОЧЕЛЕ ПРИПРЕМЕ ЗА СЕЗОНУ

КО, ШТА И ДО КАДА ТРЕБА ДА УРАДИ?

У будванској општини се радије — и рекли бисмо квалитетније него икада до сада — пришло пратеће мјесне заједнице, туристичка друштва, Скупштина општине и Туристички савез дујијели су програме рада у којима је прецизирани ко, шта и до када треба да уради и ко и о чему да се стара у току трајања сезоне. На нивоу Скупштине општине оформљен је и Координациони одбор који ће се старати да се задаци предвиђени програмом припрема савјесно и на вријеме извршавају.

Координациони одбор за припрему туристичке сезоне одржао је први састанак на коме је утврдио своје задатке. Предвиђено је да се до почетка сезоне разматра организација боравка домаћих туриста у кућној радности и камповање на подручју општине, одржавање чистоће јавних површина и одвожње смећа, организација локалног саобраћаја у појединим зонама и паркирање возила, одржавање јавног реда и мира, снабдијевање и радно вријеме у трговинама, занатским и услужним дјелатностима, затим, рад и функционисање здравствене службе, реализација планова реконструкције водовода, организација културно-забавног живота у току туристичке сезоне, рад и ефикасност инспекцијских служби и многи други послови.

Координациони одбор ће једном недјељно расправљати о свим проблемима и реализацији постављених задатака. Стручна служба Туристичког савеза општине прибавила је о свакој групи проблема мишљење мјесних заједница, туристичких и радних организација, и то припремила као радни материјал за састанак коме су присуствовали, поред чланова Координационог одбора, представници мјесних заједница и туристичких друштава.

Како иселити „дивље“

Стамбена ситуација у нашој општини је и даље изузетно тешка. СИЗ становашња само Будванском основној бапци дугује 190 милиона динара, а постоје обавезе и према другим организацијама, првенствено грађевинарима, који су послије земљотреса подизали станове на терену општине, претежно у Будванском пољу.

Како вратити те силне дугове када је тренутни приход СИЗ једино станарина, а од ње се не могу обезвиđити средства ни за редовно одржавање објекта.

Ускоро боље снабдијевање електричном енергијом

Прије четири године почели су радови на трафостаницама у Мажићима и неколико пута су прекидани због тога што није била како треба затворена конструкција финансирања. До сада су окончани сви грађевински радови — извео их је „Рад“ из Пријепоља. И дакле неопходне опреме је монтирана. Онај финији дио, како нам рекоше у Електродистрибуцији „Будва“, биће ускоро завршен.

Упитали смо Душана Вукадиновића, директора ове радне организације, када ће

С. П.

КАКО ДО ВОДЕ?

Највећи проблем нам је вода. Нема водоводне мреже, већ смо начинили импровизовану од пластичних цијеви, што је, свакако, пријевремено рješenje. Сматрали смо да ће изградњом резервоара у брду Спас тај проблем бити рiješen. Изгледа да ће нас водовод са Сласа заобићи. Нешто се мора предузети да би се стање поправило, рекао нам је Новица Бабовић, активиста ССРН у насељу.

Насеље нема ни канализациске мреже, па септичке јаме преливају. Нарочито љети када је смрад неподно-

шљив, а постоји опасност и од епидемије. До насеља нема прилазног пута, па је у току акција становника, или без њимоћи тешко да ће сами рiješiti проблем.

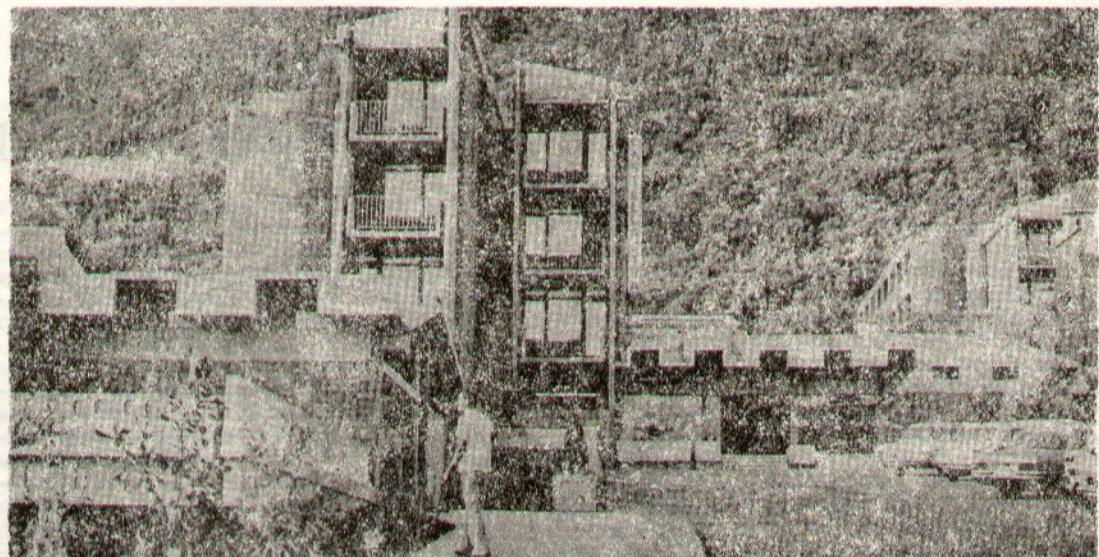
За сада смо једије задовљени што се струје тијече. Другови из Електродистрибуције су нам помогли и сада свако домаћинство има квалитетну струју. Ми смо спремни да учествујемо било радом или новцем и у акцијама око воде и пута, па апелујемо на надлежне да нам помогну — истиче Бабовић.

Г. С.

шљив, а постоји опасност и од епидемије. До насеља нема прилазног пута, па је у току акција становника, или без њимоћи тешко да ће сами рiješiti проблем.

И тако будванска стамбена заврзлама се наставља. Представници СИЗ становашња су категорични: затражена је број и енергична акција Скупштине општине и њених органа како би се будвански стамбени „Гордијев чвр“ што прије одријешио.

С. Г.

Хотел „Касталластва“

ЗАБИЉЕЖЕНО У ПЕТРОВЦУ

Бура овог фебруарског јутра дува како то само зна ојде, а око главне улице којом се крећемо жагор. Зујање машина, бука камиона и довиђавање радника гође нам да се налазимо на градилишту.

Петровац је ових зимских дана велико градилиште.

Бура нам седам дана неда да радимо, али се не предајемо. Видите, у Будви, на свега 18 километара о-

давде, нема вјетра, а овде нам си зауставља кранове — дочекује нас Станојло Пешић, руководилац градилишта ООУР „Пионир“ добојског „Радника“. Уводи нас у бараку где затичемо његовог сарадника Ибра и мноштво цртежа и пројекта објекта чија је изградња у току.

Педесетак радника овог колектива изводе радове на новој згради здравствене станице у маслињаку, недалеко од хотела „Палас“. То је строги центар Петроваца. Објекат се гради на површини од 745 квадратних метара и имаће на двије етаже — општу и дежурну амбуланту, дјечији диспанзер, апотеку, специјалистичке службе, рентген, лабораторију и зубну амбуланту.

— Исчели смо средином јануара и крајем јуна објекат ће бити предат на коришћење. Ми тако радимо: када одредимо рок, строго га поштујемо. Ради се брзо, али и квалитетно — објавио нам Пешић.

Инвеститор овог објекта који ће стајати 35,7 милиона динара је Дом здравља из Будве, пројектант је архитекта Јанез Бречко, односно Развојни центар из Цеља, а надзор врше стручњаци Завода за изградњу из Будве.

Радници добојског колектива подигли су у Петровцу зграду банке, површине 360m². Тај објекат, финансира га је Будванска основна банка, стајао је 11,2 милиона динара, а још нису плаћени. Неки су у то компорне станове уселили дивље, други су замјенивали станове без одговарајућих папира, а један дио породица је уселио уз сагласност радних организација које сада неће да плате станове.

— Настојимо да иселимо станове из тих становова, како би за њих добили новац који нам је пријеко потребан. Међутим, то иде веома тешко. Немамо подришке радних колектива нити осталих у комуни, а чак ни суд није ефикасан — неколико предмета стоје већ дуго неријешени, истиче Прибиловић.

И тако будванска стамбена заврзлама се наставља. Представници СИЗ становашња су категорични: затражена је број и енергична акција Скупштине општине и њених органа како би се будвански стамбени „Гордијев чвр“ што прије одријешио.

У току је и градња по-

ште у Петровцу. Боље рећи, радови су прије — треба ставити још кров па да почне рад у нашој згради. „Пионир“ из Новог Места је још прошлог љета требало да преда објекат инвеститору — ОУР ПТТ саобраћаја у Будви, али то није учињено, па ће и радови бити скупљи, него што је првобитно израчунато. Као што је познато, пошта у Петровцу, иако се радило о згради скоро грађеној, сасвим је страдала у земљотресу, па отада мјештани и гости овог туристичког грађа имају тешкоће да усипоставе „везу са свијетом“.

— Од земљотреса на овамо гости који користе собе у приватним кућама нико имали објекат у коме би се хранили. Хотелски ресторани су скupи, а и тијесно је, па је било доста примједби на исхрану. Стога смо одлучили да уложимо средства у објекте за исхрану гостију, што ће се, надамо се, исплатити, а и подићи ниво понуде у овом мјесту — каже нам Јаков Срзентић, директор ОУР „Петровац“.

До почетка главне сезоне, када махом и стижу гости из наше земље, Петровац ће бити богатији за три лијепа ресторана. „Нерин“, типични експрес, са 300 сједишта и рецепцијом, гради се у непосредној близини управне зграде „Паласа“ и „Петроваца“, уз главну саобраћајницу. Имаће свој паркинг простор и разне погодности за угошћавање наших годишњеодмораца.

На мјесту бившег хотела „Сутјеска“, уз саму обалу, градиће се градска кафана са 80 сједишта. На спрату ће бити ресторан с галеријом и терасом, која ће имати мјеста за 100 до 150 гостију. Након изградње овог објекта, и велика тераса, над самом плажом, „бине“ више у функцији.

У насељу Брежине, где је у приватним кућама има око 1000 кревета, није до сада било ни једног пункта гдје би се гости храњили. И овде ће до љета „лићи“ нови ресторан са 250 сједишта.

— Петровац има око 3000 кревета у домаћој радиности. Сада ће надамо се бити мјеста у ресторанима за све гостије. Новац смо обезвиđили, највећим дијелом, из Фонда за обнову и развој Црне Горе, који нам је дојдијељен на основу штете у земљотресу, када смо осталли без „Сутјеске“, „Петроваца“ и још неких објеката. То износи 80 одсто укупне инвестиције, а остало је од домаћих кредити. Радови ће бити мјеста у ресторанима за све гостије. Новац смо обезвиђили, највећим дијелом, из Фонда за обнову и развој Црне Горе, који нам је дојдијељен на основу штете у земљотресу, када смо осталли без „Сутјеске“, „Петроваца“ и још неких објеката. То износи 80 одсто укупне инвестиције, а остало је од домаћих кредити. Радови ће бити мјеста у ресторанима за све гостије.

С. ГРЕГОВИЋ
В. СТАНИШИЋ

Мјесто и улога Савеза резервних војних старјешина

Савез резервних војних старјешина је јединствене организације Црне Горе и Југославије. Значајан је друштвени чинилац и кадровска организација с више стотина чланова, који су — као редни људи и грађаци — присути у свим облицима нашег живота, посебно у активностима организација за одбрану и заштиту наше друштва.

Основни правци ангажовања у Савезу резервних војних старјешина темеље се на политици СКЈ и СК Црне Горе, што је омогућило да се сагледају најнепосреднији задаци и одговорности Савеза. Дјеловање и понашање сваког резервног војног старјешине огледа се и кроз допринос развоју и јачању развојног правности, братства и јединства наших народа и народности, његовање и развијање револуционарних традиција, ангажовање чланства у раду друштвенополитичких организација, побољшању информисања чланства, унапређењу делегатског система.

Чланство Савеза резервних војних старјешина у нашој општини организовано је у четири основне организације по мјесним заједицама: Будва I и Будва II, Бечићи, Свети Стефан и Петровац.

Неопходно је указати да при давању ранијих оцењена да се организација није афирмисала, односно да није доволно запажена њена активност у самоуправном развоју општине, нису узимани у обзир и субјективни разлози и немање одговарајућих просторија, неиздавања, поштакад, ни динара за финансирање организације и друге околности. Било је, међутим, неактивних чланова и недовољног друштвеног вредновања организације. Све је то речено на сједници Предсједништва СРВС која је ових да на одржана у Будви. Истакнуто је том приликом да треба повећати одговорност организације резервних војних старјешина, побољшати њену повезаност и сарадњу с одговарајућим друштвено-политичким структурима у општини, али да не треба занемарити ни чињеницу да је њена активност увек живела — учињени су напори да се на вријеме донесу план и програм овогодишње обуке, уз претходну консултацију са Штабом територијалне одбране и Одјељењем народне одбране.

Идеолошко-политичко и општевојно образовање и оспособљавање биће у наредном периоду тежиште рада резервних војних старјешина. Њих треба оспособити за успјешно руководење и командовање оружаним снагама, обављање послова и задатака општенародне одбране и друштвение самозаштите, односно да ре-

зервне војне старјешине могу успјешно обучавати ратни састав оружаних снага и омладине, радних људи и грађана.

Индивидуалном оспособљавању сваког резервног старјешине придаје се посебан значај, као незамјенљивом облику усавршавања без кога је теке постићи овладавање материјом за успјешно извршавање конкретних задатака у ратним условима. Са тим циљем биће формирана библиотека, како би војностручна литература и часописи били доступни сваком резервном војном старјешини, који ће се претплатити на неке стручне часописе и листове, што је у интересу индивидуалног начина оспособљавања.

Организацији је ове године обећана од стране Општинског штаба територијалне одбране и Општинском одјељењу народне одбране финансијска помоћ за усавршавање резервних војних старјешина и припадника територијалне одбране. Поред тога, унапређенима и друштвеним признањима вредноваће се рад резервних војних старјешина.

На нивоу општине конституисана је Конференција као највиши орган Савеза резервних војних старјешина. Предсједништво као извршни орган и комисије за општеноадбрану и друштвену самозаштиту, идеолошко-политичко и општевојно образовање, статутарна, организациска и кадровска питања и за информативну дјелатност. Оцењује се да би, ради бољег праћења обавеза и задатака, било корисно делегирати представнике СРВС у општинско руководство СК и у Координациони одбор. Предсједништво је оцијенило да се, на бази војно-стварене евиденције, од целокупног чланства наплати чланарина уз издавање чланских књижица, као и да се с програмом рада одмах упозна Савјет народне одбране општине.

Перо КНЕЖЕВИЋ

НАШИ УГОСТИТЕЉИ НА ОЛИМПИЈАДИ

НЕСВАКИДАШЊА ПРИЛИКА ПРОПУШТЕНА

— Олимпијада је дјело свих Југословена. На сваком кораку, сретали смо поред величог броја страница, Словенце, Македонце, Србе, Хрвате, Црногорце — припаднике свих наших народа и народности. Многи су за ову прилику отворили у Сарајеву своје, националне, ресторане. Тешко је схватити зашто је пропустио да то учини „Монтенегротурист“ о коме се не само у југословенским просторима доста чује. Својеврсну прилику за реклами да није хтио да искористи на XIV зимским олимпијским играма, а туристичка сезона је пред на ма! — „Зашто?“ — то питање нам је поставио Енвер Диздар, уредник културне рубрике сарајевског недељника „Свијет“.

— Многи привредници из наше земље нашли су рачуницу да буду овде присутни са својом рекламом, јер у Сарајеву борави око 5.000 новинара, а само из иностранства преко 4.000. Због тога и ја питам: где је реклами „Монтенегротуриста“? Херцег-Нови је присутан, Тијепград има свој ресторан „Марин двор“, а зашто је затојио „Монтенегротуриста“? — с правом се интересује и Мирко Џарин, дописник „Политике“ из Сарајева.

Чији је пропуст што „Монтенегротурист“ није имао у Сарајеву реклами какву заслужује? На то питање једино су могли да нам одговоре они који су задужени за пропаганду у овој кући, а њих није било уочи Олимпијаде. И наши угоститељи чудили су се што је тако. Туристичке организације из Југославије ће једним или два ООУР-а рекламирали су своју понуду у Сарајеву, а „Монтенегротурист“ има 25 организација у дружењу рада! Једино су „Хотели Бечићка плажа“ били излијепили неке постере у новинарском насељу „Добрини“! А где су били остали?

С. П.

ВЕЛИКА ПОМОЋ С ЈУГА

Три дана били смо гости наших туристичких радника који су у Сарајево стигли још у децембру и почетком јануара.

— Нас 34 бринемо о 800 кревета у насељу Добрини II, где су смјештени новинари из наше земље и свијета. Настојимо да се што више плаката с детаљима на ших плажа нађе на зидовима објекта, како би „боли очи“ бројним камерманима и фотопротерима којих је овде на хиљаде — причају нам Владо Тичић, Јорданка Каптун и Драгица Бошковић.

Хотел „Јахорина“ мјесто је где ради двадесетак угоститеља из Бечића. Чедо Вујачић, Бранко Пима, Љубица Мудрић, Стојан Солујић, Мићо Вујићић, Јубислав Шарчевић и други, које предводи Јово Кашчић, добили су највише похвале од организације УПИ која управља овим објектом.

Угоститеље из Светог Стевана, којима је повјерен стоментски дом „Младен Стојановић“ предводи Перо Рађеновић. Ту су још Мирко Ивковић, Драшко Шановић, Саво Дајковић, Бранко Кульача, Лазо Марић, Милица Вукчевић, Крсто Громант, Боро Становић, Милица Ивковић, Нино Дабовић, Рат-

Радили су као професионалци

ко Бечић, Милорад Лаловић, Вацо Станишић.

У Међународном РТВ центру — тамо где се тражи и „длака у јајету“ — опет су наши Јубо Масловар, Војо Пићан, Јубо Илић, Владо Кривокапић и други.

— Ради се на свим пунктовима савјесно и ударнички. Ово је за све нас био велики испит, велика школа, коју ћемо, надам се успјешно завршити. Уз искуства из Сарајева, које је током фебруара ра у правом смислу ријечи било центар свијета, носимо и пријатне успомене и нова сазнања која ће нам итекако помоћи у раду на нашим радним мјестима.

С. Грегорић

У Студентском центру све најбоље

— Не смијемо да оманемо — саопштио нам је Никола Франета на рецепцији Студентског центра у којем је током Олимпијаде услуживано 3.400 гостију. Од тога броја њих преко 2.000 било је из САД, Француске, СР Њемачке, СССР-а и других земаља.

Директор познате америчке агенције за прекоморска путовања „Грит дестинејшнс“ господин Гилбер, коме је прије двије године остало незаборавно љетовање у граду — хотелу „Свети Стефан“, рекао нам је: „Ово што су урадили Југословени за Олимпијаду фантастично је — треба им упутити све комплименте. Угоститељи из Будве показали су се и овог пута као професионалци који одлично знају свој посао. Ја сам задовољан, а надам се да ни моји гости из САД неће имати примједби“.

— Заиста, дивни су Будвани, весели и радни. Студентски дом „Бјелаве“ — је „оно право“ — рекла нам је Маја Влајић, радник „Далматијатуриста“. Слично се изразила и Снежана Јутовић из београдског „Југотурса“.

П. С.

Хотел „Јахорина“

ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ

Како обновити првобитне концепције

Овогодишњи XIV Међународни филмски фестивал ФЕСТ 84' у Београду је завршен. На њему је било умјетнички вриједних филмских дјела, као и оних која су својим савременим садржајима и артистичким реализацијама изазвала велико интересовање публике. У прву скupину бисмо уврстили филмове шведски „Фани и Александер“ Ингмара Bergмана, амерички „Зелиг“ Вудија Алена, италијанско-совјетски „Носталгија“ Андреја Тарковског, амерички „Софјин избор“ Алана Пакуле, амерички „Тутси“ Сиднија Пола-ка; у другој скупини могли би да се нађу филмови: амерички „Повратак Цедаја“, Ричарда Маркандеа, јапански „Срећан божић, господине Лоренс“ Нагиса Оши-ме, амерички „Ратне игре“ Џона Бедхема, амерички „Дан послје“ Николаса Мсјера, јапански „Валада о Нарајами“ Шоен Имамуре. Овим филмовима могло би се додати још пет до десет остварења и тиме би „боља половина“ ФЕСТА-а била испуњена.

ПРОНАЂЕНА ЦРКВА

Екипа археолога Републичког завода за заштиту споменика културе, која ради више мјесеци у Старом граду, открила је на простору између цркве Светог Ивана и Цитаделе (тврђаве) остатке тробродне базилике с краја петог или почетка шестог вијека.

— Право смо најшли на мозаик, а нешто касније на камену пластику и дјелове зидног сликарства, што го вори да се ради о остатцима цркве из раног Средњег вијека — рекла нам је археолог Оливера Жижин.

— Прву археолошку кампању на овом локалитету завршићемо овог мјесеца, а радове ћемо наставити, надамо се, на пролеће — додао је руководилац ове екипе археолог Ранко Кујовин.

Ово је још један доказ да се испод Старог прада налазила античка Будва, до којих је резултата прије двије године дошао др Љубиша Поповић, када је на више мјеста путем сонди открио остатке грађевина античке Будве.

Међутим, у току Фестиваља, пажњу филмских радника, новинара и других културних радника, нису приоритетно заступали или филмови и њихов умјетничко-естетски квалитет, већ „будућност ФЕСТ-а“. Ове године било је пуно говора о основном карактеру и физиономији ФЕСТА-а, о изгубљеном ауторитету код иностраних производиоца филмова, о односу ФЕСТ-а и дистрибутера филмова, о потреби епекредитног рада на ФЕСТ и другим темама.

Милан М. НОВИЧИЋ

УЗ ГОДИШЊИЦУ ЉУБИШИНГО РОЂЕЊА

Больше икад него никак исправити грешку

СТЕФАН МИТРОВ ЉУБИША рођен је у Будви 23. фебруара по старом календару, односно по новом 6. марта, а не 29. фебруара, како то пише у енциклопедијама, уџбеницима и сабраним дјелима овог писца. Ни година његовог рођења није тачна. Аутор „Кањона Мајдановића“ рођен је двије године раније него што се до сада мислило.

— Тачан податак налази се у Књизи рођених Скупштине општине Будва и у школским документима (у будванском Архиву), а објавила их је Јелисавета Суботић — рекао је др Радослав Ротковић на промоцији своје књиге „Трагајући за Јубишићом“.

Ових дана Будва се припрема да прослави 160. годишњицу Љубишиног рођења (!), а у ствари, 6. марта павршава се 162 године од тог додатка.

Прилика је да се исправи још нешто што се већ дugo времена уврјежило код многих када говоре или пишу о Љубиши, па и оних у његовој родној Будви. Наиме, у питању је име овог знаменитог писца. У Књизи рођених цркве Свете Тројице налазимо податак, уписан 1862. године, да је будући књижевник на крштењу добио име Стефан. Када се касније потписивао пуним именом, он сам увијек је писао СТЕФАН. Имајући то у виду, прије неколико година гимназију у Котору дато је име „Стефан Митров Љубиша“, као и библиотеци у Петровцу на Мору.

Љубиша се, међутим, најчешће потписивао СТ. М. ЉУБИША, па отуда — будући да је већином живио у Задру, Загребу и Бечу — заблуда да се он звао СТЈЕПАН. Тако је то име уклесано и на његовој надгробној плочи и родној кући, а уписано је и на многим његовим дјелима. И Основна школа у Будви носи то име.

Вrijemje bi bilo da se ove dviјe greške исправе: да Љубиша добије своје право име и да се као датум његовог рођења узме 6. март, а не 29. фебруар. Тако би се убудуће „Његошу у прози“ сваке године, макар у Будви обиљежавао рођендан, а не, као до сада, сваке четврте године. Ред би био да то прво учине Основна школа и књижара „Побједе“ у Будви, јер ако се то не учини у његовом родном мјесту — тешко да ће ко други покренути ту иницијативу.

С. ПАПОВИЋ

ОБНОВА СТАРОГ ГРАДА

При крају је израда пројектата

Сваки дан представља ћоји корак у припремама за почетак обимнијих радова на обнови Будве, а тиме и враћању овог драгуља међу старијим урбаним језгрима његовим житељима и туристима. Радови на санацији прве фазе бедема теку по плану и задовољавајуће. Њиховим завршењем до краја априла Будвје ће се, бар донекле, вратити дио њеног некадашњег „лица“.

У Радној организацији у оснивању „Стари град“, на коју су пренијети сви послови ревитализације града, кајжу да су урађени и пројекти за санацију бедема који „гледају“ на градску луку и сних према острвцу св. Никола. Чим се заврши њихова ревизија и поступак лиценције, прићи ће се извођењу предвиђених послова. Како се планира, то ће бити у априлу.

Израда пројеката за инфраструктуру и санацију 184 објекта унутар градских зида на одвија се задовољавајуће. Први ће бити звршени до краја овог мјесеца и у марту ће се обавити поступак лицитације за њихово извођење. Републички завод за урбанизам и пројектовање, како наглашава директор Петко Митровић, већ је урадио пројекте за санацију 80% објекта, и сви су дати на ревизију. Рок за отклањање евентуалних мањкавости је петнаест дана, па је и овај необично важан посао, такође, приведен крају.

У "Старом граду" истичу да ће се прво приступити изгради инфраструктуре, а потом санацији објекта. Инжењер Мирослав Рађеновић процјењује да ће се дио објекта инфраструктуре завршити до краја септембра или најкасније у октобру, чиме ће се створити услови за отпочињање радова на санацији извјесног броја зграда унутар градских зидина.

Наглашава се да су од Републичког фонда за обнову пострадалог подручја Црне Горе добијена увјеравања да ће средства за послове за које се пројекти ураде право-времено бити довољно и да она неће представљати ко-чницу да се у обнови „љепотице југа“ крене бржим корацима. Санација бедема изводи се квалитетно и стручно, а служба надзора своје обавезе обавља савјесно. С нечстрпљењем се очекује доношење закона који треба да регулише питање имовинско-правних односа у старим урбаним језгрима. Јер, истиче се, једино неријешени имовинско-правни односи власништва и сувласништва на објектима могу да успоре обнову старе Булеварне.

۷۰

Вјеровали или не, овај снимак је направљен у цркви светог Шпирідона на Ограђаници. Аутор снимка није желио да спомене име починиоца овог гнусног дјела, чак нас је замолио да не спомињемо ни његово име. Речи ћемо само то да је сниматељ човјек који је одавно расчистио са религијом али га је дубоко дирнуо овакав однос и брига према споменицима наше културне прошлости. Дакако, пред оваквим вандализмом не може остати равнодушан ни један грађанин наше општине, напротив, сви који погледају овај снимак, као и аутор ових редакта, ће се постицјети.

Како савладати тешкоће у учењу?

ОД САМОГ ПОЧЕТКА ШКОЛОВАЊА поједина дјеца имају озбиљне тешкоће у учењу. Странци и наши истраживачи открили су да се озбиљни проблеми код учења јављају отприлике код сваког десетог дјетета. Постоји неколико покушаја да се објасне прави узроци њихових тешкоћа, но до данас нема поузданог одговора о правом узроку.

Заједничко у тумачењу је научника о овом питању да сљедеће: ријеч је о нормалној дјеци која добро виде и чују, правилно мисле и говоре, немају деформитета говорних органа и постигла су доволну сигурност руку. Ипак, код ове дјеце информација, преко памћења кад стичне до извршења — остварује се с погрешкама, као да се успут „кидају везе“: дјете има тешкоће у читању и писању.

Стручњаци сматрају да се ради о споријем протоку информација и да ова дјеца треба да уче „мањим корацима“.

Ево како би требало ради се с дјецом која теже уче:

◊ Дјете треба да вјежба као и свако друго, можда и више, али само у кратким периодима учења, да сједне за сто чешће, али краће (по пет до десет минута), да напишеш само неколико слова, неколико ријечи, двије кратке реченице, да прочита кратки пасус. Тако ће моћи да се усредореди и задатак изврши са успјехом.

◊ Неопходно је стрпље-

НЕОБИЧНИ БРОЈЕВИ (И РЕЗУЛТАТИ)

$$\begin{aligned} 0 \cdot 9 + 1 &= 1 \\ 1 \cdot 9 + 2 &= 11 \\ 12 \cdot 9 + 3 &= 111 \\ 123 \cdot 9 + 4 &= 1111 \\ 1234 \cdot 9 + 5 &= 11111 \\ 12345 \cdot 9 + 6 &= 111111 \\ 123456 \cdot 9 + 7 &= 1111111 \\ 1234567 \cdot 9 + 8 &= 11111111 \\ 12345678 \cdot 9 + 9 &= 111111111 \\ 123456789 \cdot 9 + 10 &= 1111111111 \end{aligned}$$

шака дјетета, само га нећемо грудити, нити кажњавати. Кад једног родитеља изда стрпљење, помоћ ће преузети други родитељ, бака, дје-

ње родитеља: замста је тужно како се дјете мучи на нечemu што друга дјеца ради без по муке. За дјете би, међутим, било још теже ако код родитеља примијети нестрапљење, нервозу или сажаљење. Разумије се да не смијемо прелазити преко гре-

◊ Похвалите дјете! Ова квом дјетету потребно је више похвала и охрабрења него другој дјеци, пошто их неуспјех чешће депримира и подложнија су умору. Не треба чекати упадљиве резултате: за свако видно побољшање кажите лијепу ријеч. Дјете ту похвалу тумачи овако: „Мој труд, ипак, дводи до резултата. Постији ћу и више!“ Но, дјеца осјећају кад им је похвала дошла послиje стварног побољшања, а када се исказује из сажаљења. Зато дјете увјерите употребљавањем писања од прије више дана с писањем данас: „Ето, види како су сад слова сигурија, више се не клате на линији и подједнаке су величине...“

Тешкоће у учењу, како смо већ рекли, највеће су на почетку школовања. Добро је да их примијетимо одмах и третирамо благовремено, тј. прије навршене седме године. И ова дјеца могу постати добри ученици — тврде стручњаци — ако им благовремено помоћнемо.

ПРЕДСТАВЉАМО МЛАДЕ ПЛЕСНИКЕ

Скупљам и чувам

Скупљам све и свашта
од расуте мјесечине
до стога страха.
Самоће скупљам да их спалим једног дана

Доброте скупљам
ситне радости
боју са зрелих шљива
снијег са златног бора.
Изгубљене илусије
и изневјерене наде скупљам
без њих не бих могла
да скупљам године

Скупљам и чувам.
Чувам још и поткровље за птицу
Лијепу ријеч за пролазника
Кап зијаја у клипу кукуруза
тајне пријатеља гдје нико не види.
И образ чувам
поклон предака стар најмање три вијека.
Повратак кући чувам
чувам старост од туге.
Мисао о смрти чувам на посебном мјесту
Скупљам и чувам све и свашта —
можда ће неком нешто од овога требати

Ако и не затреба, миришће као босиок.

Наташа ПЕЈОВИЋ

ОУН у борби за мир

Тринаестогодишњи Игор Радоњић од првог разреда одличан је ученик основне школе „Стјепан Митров Љубиша“. Познат је као весео и дисциплинован дјечак са смислом за хумор и пјесму. Ових дана на његову адресу стигла је друга награда са првог такмичења Удружења за Уједињене нације у Црној Гори. — „Заиста сам поносан и срећан што сам добио ову награду“ — рекао нам је он.

Многа дјеца и многи људи се питају: шта је то, у ствари. Организација Уједињених нација? То је организација свих људи свијета који желе мир, плаво небо, весело сунце и боље сутра. Сни се боре за све те очи, за велике и мале, црне и плаве, жуте и бијеле дјече главе. При Организацији уједињених нација постоји УНИЦЕФ који се бори за бољи живот дјече у свијету и труди се да бар донекле прехрани гладну дјецу из Африке и осталих дјелова свијета која на милионе умиру од глади. Те гладне, мршаве, испружене ручице као да вапе за миром.

Велике сile сваке године производе све више ракета и авиона. На то се троše огромне суме новца. Ракете, тенкови, авиони и опет авиони! А ја, као и свако дјете, питам: Зашто? Зашто? Зашто? Због чега? Кад би се беззначајни дио новца за оружје одвојио тим гладним, за храну испруженим ручицама, дјеца не би падала као спонје још незрelog жита. Зар не би било љепше да се уместо пушака праве играч-

РЕВУС

НАШИ НАЈМАЊИ САРАДНИЦИ

РАДОСТ

Све птице што весело цркућу
и шуме што лагано шапућу
чине једну просту ријеч слобода.

Слобода је другарство између дјеце
црне, црвене и жуте.

Зато молимо одрасле да ту радост
између нама никад не помуте.

Јер све те лијепе ласте
што те слободно и, плаво небо красе,
све те пољане биће пуне цвијећа
и сва та дјеца изнад свега воле свијет
у коме владају радост и срећа.

Тања ФРАНЕТА

Мјесец има бијела крила,
а Сунце на глави
има три шешира.

Звијезде лете као птице,
и, док сви спавају.
плету дрвећу зелене
плетенице.

Марица КУЗЊЕЦОВА

НИСТЕ НАМ СВЕ НАПРАВИЛИ

ПРИМИЈЕТИО САМ да пут од моје куће до школе није безбедан. Предлажем да нам направите подвожњак или надвожњак. Ако ће то много коштати, ставите нам таблицу са нацртаним ћаком. Морате нас обезбиједити. Ђаци на улици треба да буду сигурији. Зато вам пиши ово писмо. Волио бих да га објавите, како би се бар нешто урадило.

Марко МАРКОВИЋ

*

ИМАМ ОСАМ ГОДИНА. Сваког дана идем у школу. Војела бих да изградите надвожњак. Могли бисте и да ставите двије-три табле и нацртате ћачића с торбом на леђима. Тако би возачи спојије возили и мање би било саобраћајних несрећа. Једна се недавно догодила близу школе.

Катарина САРИЋ

ке и да уместо хумки цвијеће расте? Зар не би било љепше да сви живимо у миру и да се не воде бесмисленi ратови?

Организација уједињених нација бори се да сву дјецу свијета грије сунце слободе и да је над свима плаветило слободног и поносног неба. Она жељи да сви људи у свијету сплету руке и да завлада мир да се голубови мира с маслиновим гранчицама разлете по цијелом свијету.

Игор РАДОЊИЋ

НАША ДОМОВИНА

Кад погледам око себе
видим домовину своју
и велике раднике
у још већем броју.

Видим у слободи
све весело цвјета,
видим да се воле
сви радници свијета.

Лука ЛИЈЕШЕВИЋ

КАКО ЗАМИШЉАМ СВЕМИР

Свемир је велика лопта
жути боје,
у њему се планете
срте или стоје.

На сваком дрвету расту
разнобојне чоколаде,
кад се попнеш на врх
видиш стогове мармеладе.

Тамо живе мајушина бића
која своје куће граде
од ситних каменчића.

УСКОРО ЂЕ ПРОЉЕЋЕ

БАШ ЈЕ САДА ДИВНА ЗГОДА
САД ЂЕ ЛАСТА, САД ЂЕ РОДА.

ПРОЦВЈЕТАЊЕ И ЦВИЈЕЋЕ
А С ЊИМ ДОЋИ И ПРОЉЕЋЕ.

РАДУЈУ СЕ ДЈЕЦА САДА
ИГРАЋЕ СЕ ДО ЛИВАДА.

ПО ЛИВАДА И ПО ТРАВИ
ГДЈЕ ШЕТАЈУ МАЛИ МРАВИ.

Дејан МАРТИНОВИЋ

Ставе у „Могрену се срећује

Ситуација у Фудбалском клубу „Могрен“ је све боља. Фудбалери се интензивно припремају за наставак првенства када их очекује борба за опстанак у лиги.

Током јануара и фебруара у Будви су боравили фудбалери више клубова, мањом друголигаша, који су ко ристили ово поднебље за припреме. Будвани су одиграли неколико пријатељских утакмица.

Турнир у малом фудбалу

ПРВА ЕКИПА „ТВ“

Традиционални зимски турнир у малом фудбалу, који је одржан под покровитељством Савеза социјалистичке омладине на ше општине окупљен је ове зиме на терену код Основне школе „Стјепан Митров Љубишић“ тринаест екипа. У финалу су играли „Торпедо“, „Змајеви“, „ТВ“ и „7. јул“. Екипа „ТВ“ са пет бодова освојила је прво место и пехар ССО Будва. Друго место заузела је екипа „7. јула“, треће „Торпеда“, а четврто „Змајеви“.

За екипу „ТВ“ играли су: Мајкић, Гардашевић, Вујовић, Савићевић, Ђурковић, Ачић, Крстичевић и Пићан. Најбољи голгетер турнира био је Мићо Ђурковић који је постигао 14 голова.

С. П.

Увођењу хармоније у тиму доприњело је ангажовање новог шефа стручног штаба, Николе Букилице, некадашњег играча „Бокеља“ и никшићке „Сутјеске“. Његов помоћник биће Мишко Перовић, који је раније био проглашен за најбољег голмана Источне групе Друге савезне лиге.

Конференција Удружења клубова Републичке лиге до нијела је одлуку о датуму почетка пролећног дијела првенства. Старт је заказан за 11. март, а утакмице не се играти недељом.

Г. С.

ГОСТ РЕДАЦИЈЕ: СТЕВАН ОСТОЈИЋ, ФУДБАЛСКИ ТРЕНЕР

Будва мора искористити шансу

Током овог мјесеца Будва је у правом смислу ријечи била град спортиста. Момци у разнобојним тренеркама могли су се видjetи на терену „Могрен“, на плажама, у хотелу „Могрен“ и „Авале“, тј. да су били смјештени. Боравили су у нашем граду „Спартак“, из Суботице, београдски „РД“, ГИК „Рамиз Садику“ из Приштине. Долазили су и фудбалери других екипа које су боравиле у Тивту и Херцег-Новом, како би у пријатељским сусретима одмјерили снаге.

У хотелу „Могрен“ затекли смо Стевана Остојића, некада врло популарног фудбалера, затим шефа стручног штаба нашег најпознатијег клуба „Црвена звезда“, а од прошле јесени тренера „Спартака“. Радо се одазвао нашој молби за разговор.

— „Спартак“ је један од главних фаворита за пласман у прву лигу.

— Да ми и „Искра“ из Бугојна имамо највеће шансу. Тим је кадар за највеће подвиге. У паузи нас је појачао Радомир Савић из „Зве зде“, Пилиповић, изванредан играч, који је до сада носио дрес „Кикинде“, и млади фудбалери Мандић и Хорват. Добро смо радили овдје у Будви, учествоваћемо на једном турниру у Мађарској, радити затим у Суботици и надам се спремно дочекати пролеће, када ћемо наставити трку коју смо успијешно повели.

— Наша репрезентација се пласирала за финални дио Европског првенства које ће се одржати ове године у Паризу. Какве су нам шансе?

— Пратио сам наше игре у квалификацијама и оцијено: биле су доста промјенљиве, чак и слабе. Али резултати су били добри. Оно што ме је посебно импресионирало је велико залагање играча на свим мечевима и током цијеле игре. Тога радије није било. Залагање је донијело можда и срећу и тако смо чекирали карте за Париз. Уколико и тамо будемо „пинули“ на терену пратиће нас срећа (на њу смо

годинама кукали) доћи ће резултати.

— Одабрали сте за припрему Будву, то су учиниле и друге екипе. Шта мислите о условима за зимски боравак фудбалера и осталих спортиста?

— У Будви сам боравио више пута, али љети. Први пут долазим с фудбалерима. Нови хотели, „Могрен“ и „Авале“, пружају изванредне могућности за боравак спортиста. Недостају спортски тенираји да буде све како треба. Терен „Могрен“ није најбољи, а и штета је да се на њему обављају припреме. Неопходан је помоћни тенир, по мотућности шљакасти, јер овдје знају кише да учествају. Иначе ту су простране плаже, шеталишта уз море, где се могу изводити разне вјежбе. Будва мора искористити прилику да постане град у који ће зими хрлiti спортисти, као што то током љета раде туристи.

С. ГРЕГОВИЋ

IN MEMORIAM

Крсто Ников Медиговић

У првој половини фебруара је у Петровцу умро и сахрањен Крсто Ников Медиговић. Тако је отишao и посљедњи члан чуvene петровачке „прве комуне“. Умро је у 88. години и није до чекао да прослави јубилеј који се навршио идуће године — шест и по деценија од када се у Петровцу за виорила застава прве комунистичке општине на Јадрану.

Са покојним Крстом сријетали смо се више пута. Задњи пут је то било септембра 1980. године, када је петровачка комуна славила шездесету годишњицу формирања.

Крсто је припадао оној напредној групи, комунистима, који су, уз подршку народа, на изборима 22. августа 1920. године добили већину, па им је Покрајинска влада за Далмацију 18. септембра исте године потврдила општинску управу у којој се и он нашао.

— Комунисти су били активни и револуционарно расположење је у Петровцу по примало све организације карактер. Веома често код нас је боравио Јован Томашевић који нас је упућивао у тајне социјализма и комунизма, рекао нам је Крсто Н. Медиговић.

Као што је познато, петровачки комунисти су годину дана упорно одбијали све настрадаје полиције и комуна је радила све до јула 1921. године, када је у Делницама убијен творац Обзана, злогласни Милорад Драшковић. Рад је настављен у илегали, остао је револуционарни дух. Дошао је и други свјетски рат и управо захваљујући „првеној комуни“ народ овога краја је масовно отишao у народно - ослободилачку борбу.

Удио Крста Медиговића у раду прве комунистичке општине на Јадрану је значајан. О нему и његовим друговима који су тада пркосили жандармима борећи се за нову државу биће знатно више ријечи на научном симпозијуму о „првеној комуни“ који ће се одржати ове године у Петровцу.

Кутак за разоноду

КАЗАЛИ СУ...

ПРЕДНОСТ АПСТРАКТНОГ СЛИКАРСТВА

ПИКАСО: Предност апстрактног сликарства огледа се у томе што сада и акт можете да покажете дјеци.

*

САРТР: Када човјек није баш најрасположенији за посао, увијек му у помоћ притече — главобоља.

*

КАФКА: Јубав је смјешна ствар: мушкарац љуби дјевојку у потиљак зато што су јој лијепе ноге!

*

ВИТОРИО ГАСМАН: Сиједи мушки залисци дјелују привлачно на жене, и то је израз правде, јер су их жене најчешће и изазвале.

*

ЖАК ТАТИ: Не чуди ме што су астрономи пронашли разне планете, него како су дошли до онаквих имена.

*

ГРАХАМ ГРИН: Има много људи који уопште не живе и који коначно умиру од тога што нису ни живјели.

*

АНТОН ЧЕХОВ: Ако се плашите усамљености не можете се женити. Човјек и жена се узимају, јер обоје не знају шта ће са собом.

*

АРТ БАЧВОЛД: Постоје двије врсте жена: расијане изгубе рукавице, пажљиве изгубе само једну.

*

СПИНОЗА: Брљивци су најдискретнији људи: иако много говоре, никад ништа не кажу.

*

ЛЕСИНГ: Усједелица је жена која чека и не до чека.

*

ЖАН ЖАК РУСО: Сви имамо у себи доволно снаге да бисмо могли да поднесемо нестручну другим, али је можда немамо доволно да бисмо могли да поднесемо и срећу другим.

АНЕГДОТЕ

ТЕЛЕВИЗИЈА УСПАВЉУЈЕ

— Све ми је јасно код телевизије, али једну ствар никако не разумијем.

— Шта то?

— Као то она успава да ме успава за свега неколико минута а моји сусједи се жале како им мој телевизор не дозвољава да заспу до поноћи.

ОН СЕ ВЕЋ ВРАТИО

— Драгије је још само десет минута и ја ћу бити спремна за излазак!

— За какав излазак, драга? Па ја сам се већ вратио!

ИСКУСТВО

— Искуство ме је научило — говорио је Мастројани — да кад жена спусти глас, значи да нешто тражи.

— А кад га дигне? — упита пријатељ.

— То значи да није добила оно што тражи.

СНАГИ ЂЕ СЕ

Холивудски комичари браћа Маркс снимили су многе филмске комедије. Један њихов дијалог ушао је у апнеле хумора:

— А ако нико из куће није украо слику?

— Онда ћемо отићи у сусједну.

— А ако у сусједству нема куће?

— Мораћемо да је сарадимо.